

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Dr. Smolka o političnem položaju.

V Lvovu bode te dni volitev državnega poslanca namesto Hausnerja, ki je bil na dveh krajih izvoljen. Volilni odbor je ponujal kandidaturu dr. Smolki, kateri jo je tudi prevzel in 18. sept. pred zbranimi volilci razvijal svoj program.

Smolka se je najprej na to sklicaval, da se v minolih letih nij pogajal za mandat državnega poslanca; ako pa zdaj zopet kandidira, to stori zaradi ugodnega izida zadnjih državnozbornih volitev, ki mu opravičujó misel, ka se mu bode njegovo upanje vendar enkrat izpolnilo, in da bode njegova navzočnost v državnem zboru morebiti lahko koristila. Nadalje je dejal, ka bode državni zbor moral najprej posvetovati se o sredstvih, da bi se občnej materijalne bedi odpomagalo, in za to bode on odločno v to deloval, da se bodo davki enakomerno razdelili. Njegova politiška prošlost je znana, dejal je, za to mu nij treba svojega programa razvijati, in v obče se politiškim programom ne sme nič važnosti pripisavati, ker imajo sploh površne neveljavne fraze, katere lahko sprejme vsakdo, brez razločka njegove politiške vere. Linska resolucija n. pr. je tako sestavljena, da jo sme vlada in tudi on, dr. Smolka, odobriti, a vendar je to resolucijo izdala ustavoverna stranka, ki je politiško odgospodarila in so jo zaradi tega na cedilu pustili celo njeni lastni pristaši. Državnega poslanca najboljši program je ta, dejal je dr. Smolka, ako on tako deluje, da njegovo delovanje deželi koristi.

Dr. Smolka pride potem k razgovoru o se-

danjej situaciji, in je rekel, da on opravičeno sodi, da bodo Čehi zdaj vstopili v državni zbor. To je uže zaradi tega dogodjaj velicega pomena, ker se bode moglo s pomočjo Čehov ustavovernej stranki, ki je prouzročila tolko zlega, krmilo iz rok potegniti. Poljaki naj odsej v državnem zboru bodo odločni in ne dvoumni in to tako v oziru na vlado kakor tudi v oziru posamnih strank. Neodločna, diplomatizirajoča politika, katera se je doslej dopadala klubu Poljakov, ne more doseči ugodnega uspeha. Poljaki naj popusté svoje izolirano, izključivno položanje, ker si morajo zaveznikov poiskati. Zdanjej vladi naj Poljaki popolnoma zaupajo, ker je ona nastopila tak pot, na katerem se bode najlaglje odpravilo hegemonstvo ustavoverne stranke, ne more se pa govoriti o napadanju na ustavo. Kolikor časa zasluži to ministerstvo zaupanje, toliko časa naj se mu popolnem zaupa. Dobro bi bilo, rekel je potem dr. Smolka, da se Poljaki združijo s Čehi in družimi anticentralističnimi frakcijami in osnovajo jedno veliko imponirajočo stranko, pri čemer bi Poljakom ne trebalo, da bi zapustili svojo dozdanjo klubovo organizacijo. Čehom se Poljaki smejo na vsak način pridružiti, ker oni so veliki politiki, katerih ne bode maščevanje do svojih dozdanjih tlačiteljev nikjer vodilo.

Tako je govoril dr. Smolka; veseliti se moramo, da on vstopi zopet v državni zbor. Z njim dobi avtonomistična stranka skušenega soboritelja proti nemškemu centralizmu.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 22. septembra.

Ministerstvo naše se je sešlo minolo nedeljo v posvetovanje; cesar sam je predsedoval. Sklenilo se je, kedaj da se državni zbor skliče in določile davkovske predloge in budget, potem prestolni govor, s katerim bode novi državni zbor odprt. Cesarski patent, s katerim se bode sklical državni zbor, izide teh dni enkrat.

Praska „Politik“ piše v listu od sobote o **zedinjenej avtonomističnej stranki** in pravi, da ta stranka se bode imela bojevati po Moltkejevem načelu: „posamno marširati a združeno zmagati“, ter odbija trditev, ka bode avtonomistična stranka postopala reakcionarno. Ona pravi: „Avtonomistični program nij niti konservativen niti liberalen, ampak državno-praven in mi ne zahtevamo od vlade, da bi pričela konservativno čro, ampak da uresniči avtonomistična prizadevanja, v katerih so združeni vsi narodnostni, svobodnostni in državno ohranjujoči interesi. Zato bode morala nehati vlada s svojim lavi-ranjem in pomežikavanjem z levo stranko. Avtonomistiška stranka ima zdaj večino v državnem zboru, ona je zmožna za vlado tako, kakor vsaka druga stranka, ki ima večino; zato pričakujemo, da se bode Taaffejevo ministerstvo pridružilo tej stranki, kakor zahteva parlamentarnost.“

Na **Dunaj** je prišel v nedeljo zvečer nemški kancelar Bismark. Servilno se plazi dunajsko židovsko novinarstvo v prahu pred tem možem, od čegar pričakuje, da bode ministra Taaffeja „svaril pred Slavjani“. Pri tej priliki ljubeznjivi židovi kar s silo hočejo tirati Avstrijo v naročje Bismarkovo, terjajo zvezo Avstrije z Nemčijo in po vrhu še z Anglijo, da bi vsi Slavjanstvo ob tla vrgli.

Listek.

Jucka.

V vasi Dudovški, (katerej imena ne nahajaš na zemljevidu ali se tam morebiti drugače zove), je živeló prěprosto človeče, katerega je vse selo nazivalo Ščuko. Ščuka, da bi bila znala, ali bolje reči, da je znal pisati, bi se nikoli ne bil podpisal Ščuka, nego Marka Križ, kajti to mu je bilo pravo imé in priimek; a ker nij umel pisati, se nij podpisaval ni tako, ni drugače, nego je v služaji redke potrebe svoj priimek spoštljivo narisal, to je: načrtal je križ.

Ščuka je bil po svojej rasti pravi pritlikovec; svojej ženi, katera tudi nij bila Bog si ga vedi kolika, je jedva segal do ramen — in to le ondaj, kadar je stopil na prste in se napél, liki žaba v basni.

Za starih dnij ga osreči žena s hčerko, katera mu je bila prvo in poslednje dete.

To dete je bilo, Bože oprostí, živa spaka. Ko je to hčerko Ščukino ugledala v cerkvi

pri krstu nje botra, se je tako ustrašila, da je zaklicala „jú“, a brzo je izpoznala, da se je prenaglila in zarekla, ter, pozabivša svoj strah, jame popravljati in pridene: „Res, res, Judita jej bodi ime“. Ker tudi drugi ljudje nijso ugovarjali temu predlogu, izvršil se je krst, kakor je želela botra.

Kar je, to je. Judita je bila res prav odurno dete. Glavo je imela kakor bučo debelo, a vrat kakor bučin recelj. Nos jej je bil širok, ustne so bile zrcalo toposti, ročice pohabljené — o rasti niti ne govorimo, prej bi se dalo kaj govoriti o bobovem snopu. Nogici ste stali narazen, kakor da nečete ničesar znati jedna o drugej. Koléni ste se najbrž mej soboj razpri, kajti, dotikali se nijste nikoli, ali stopali ste bili prijaznejši druga drugej, približavali ste se, ako tudi bi bilo morebiti boljše, da se nijste.

Ko je Judita otrešla raz sebe plenice in na gori pohvaljene noge začenjala stopati, a poleg tega oblekla prav kratko krilce, je bilo tekar moči izpoznati prav jasno, da nežne nje nožice popolnem odgovarjajo grškej črki

„Ω“. Po teh nogah je ona prišla tudi v šolo, a detci je ona črka morala biti prav znana, kajti jedva so videli Judite, začudili so se vsi z glasnim „O!“ To nij bilo samo jedenkrat, nego se je čésto dogajalo.

Otroci v šoli nijso ostali samo pri tem. Celó ime Ščukine hčerke, Judita, nij bilo zanje prikladno. Skóraj so si prikrojili imé po svoje in so jo nazivali Jucko. Tudi nam naj rabi po sedaj to nje imé, katero se je naše ljubeznjive junakinje prijelo in se je držalo do gomile. Zatorej je popolnem opravičeno, da smo si mi Jucko izbrali v naslov pripovedi.

Govori se, da otroci, kateri so se nelepi rodili, še le poznejše zadobé krasoto. Ali, kedor je videl Jucko za otročjih lét, in jo opazoval o šestnajstem letu, izprevidel in izpoznal bi, da nij vselej istina, kar govore ljudje. Nje nij popravil niti čas. Ostala je, kakoršna je bila v prvej svojej mladosti. Izvrgla se je bila popolnem po óči, le manjša je bila od njega. Jedina usta in ušesa so se v rasti prihitela, — za ta nij mogel trditi nihče, da so maj-

Mi smo že dostikrat povedali soglasno z avstrijskimi Slovani, kako sodimo o takšni Avstriji pogubnej zvezi, in zdaj zopet rečemo: jedina rešitev za Avstrijo je ta, da se naslone in oklene popolnoma Slovanstva, ki je v ve likej večini v Avstriji; srečo Avstrije bi pa nikdar ne pospeševala zveza z Nemci, marveč bi bil to nje pogin. To upamo, da se uvidi tudi na Dunaji, da bode ostalo zdanje prilizovanje Avstriji po nemških listih pruskim nevespešno in da pohod Bismarkov na Dunaji ne bode zapustil družih sledij, nego bi jih pohod kacega družega navadnega gosta.

Iz **Sarajeva** se javlja 20. t. m.: Včeraj se je f. g. m. vojvoda Württemberg s svojim štabom vrnil v Sarajevo iz Novopazarskega.

Vnanje države.

Črnogorsko-turška me na komisija je odložila svoja posvetovanja do 15. dne meseca maja 1880 zaradi tega, ker se zima bliža.

Srbski knez je z dekretom zaukazal dopolnilne volitve za skupščino na dan 22. okt. meseca.

Mejnarodna komisija za popravilo in določanje **bolgarsko-turške** meje, kakor se poroča, nij složna v tem, je-li bi pripustila Turčiji pravo nje v berlinskem dogovoru priznana, da sme imeti skozi Bolgarijo jedno vojaško cesto. Rusija in Italija temu ugovarjati, Francija se nij še v tem oziru odločila, a druge vlasti hočejo Turčiji to pravo priznati.

V **vzhodnej Rumeliji** so se pričele stvari Turške jako nepovoljno razvijati. Narodna vojska ne mara za svojega novega poveljnika, poturčenega Prusa Strecker-pašo, in bode moral pobrati svoja kopita. Častniki vzhodnje-rumelijske narodne vojske hočejo za poveljnika ruskega gardnega obrsta Kesjakova, ki je organiziral tudi vzhodnje-rumelijsko narodno vojsko.

V **rumunske** zbornici je v seji 19. t. m. dejal Vernescu, da je vlada ustrašila prebivalstvo, ko je rekla, da je Rumunija v nevarnosti, ako zbornice ne revidirajo člena 7. ustave po želji Evrope. Vernescu je konstatiral, da je to vprašanje samo notranja stvar rumunska, zato vlasti ne morejo od Rumunije zahtevati, da bi ona dala ljudem več, nego more dati. On prosi tedaj zbornice, naj glasujejo za načrt večine, ki je pravičen želji Evrope a tudi narodnim interesom. Kogolniceanu je odgovoril, da bode vlada predložila tak način, ki ne bode obsežal občne emancipacije, ampak tako rečenje judovskega vprašanja, ki bode odgovarjalo deželnim interesom in zahtevanjem evropskih vlad.

V **Carigradu** se zopet intrigira zoper zdanjega sultana, kakor se piše „P. C.“ Mahomedani se oborožujejo in delajo na skrivnem, da bi zdanjega sultana vrgli s prestola in

nanj postavili starejšega sina umorjenega Abdul-Aziza, princa Izedina.

Afganistanski emir potrjuje v depeši generalu Robertsu, da se je vse prebivalstvo v Heratu vzdignilo, a da se je upor vnel tudi v Turkestanu. Angleško vlado je ta vest silno neprijetno zadela. Verjemo radi!

Dopisi.

Iz Medvoda 20. septembra. [Izviren dopis.] Dne 1. in 2. septembra imeli smo volitve občinskih odbornikov. Izvoljenih je šestindvajset poštenih narodnjakov in štirje nemškutarji. Na vse kriplje so si nemškutarji prizadevali, da bi bili v občinskem odboru večino dobili. Poslali so pred dnevom volitve svoje posle po vaseh, da so volilce k volitvi pritirali, pa vse to jim nij nič pomagalo.

Slovenski kmet si vedno omike nabira in vé, koga bode volil za svojega zastopnika, vé, kdor sebe gospodariti ne zna, tudi občine gospodariti ne more.

Uže prvi dan volitve se je našim nasprotnikom slabo godilo. Zmage so si bili svesti, pa jako so se zmotili. In kaj si zvite buče izmislijo? Hajd s svojim Ciceronom na čelu v Ljubljano h gospodski, in skušajo volitev neveljavno storiti; pa to se jim tudi nij posrečilo. Z dolgim nosom so jo morali odriniti od tod, kajti neopravičenih ugovorov nikjer ne odobrujejo.

Drugega dne volitve si vse strune napnó in z največjo silo štiri glasove ulové. Zda se imeli velike študije prestati, kako bi bilo mogoče s štirimi glasovi proti šestindvajsetim župana izvoliti. Cicero je noč in dan tuhtal in premišljeval, pa vsa njegova modrost nij nič pomagala. Vendar pa njegovih govorov pred volitvijo ne bomo mogli pozabiti.

Dne 18. septembra imeli smo volitev župana in štirih svetovalcev.

Prejšnji župan g. Jurij Cvajner iz Preske je bil zopet s šestindvajsetimi glasovi za župana izvoljen. Za svetovalce pa gg.: Lovro Kavčič, posestnik in c. kr. poštar iz Medvoda, France Knific iz Svetja, Jakob Kos iz Sore in Martin Košenina iz Preske.

Tisti glasoviti N. J., ki je s silo hotel župan postati, nij le enega glasu dobil.

Iz Vipave 19. septembra. [Izviren dopis.] (Občinske volitve. — Učiteljski rogovilež. — Vrtovčeva slavnost.)

Kot dodatek k poročilu o naših občinskih volitvah vam moramo še naznaniti, da nas nij nikakor volja, da bi kar meni nič tebi nič nekatere od par tukajšnjih denarnih aristokratov odvisne kreature triumfovale, da se je temveč uže vložil protest, katerega je podpisalo kakih 100 volilcev mej temi tudi 3 voljeni odborniki. Da bode sedajna stroga in pravična deželna vlada volitev ovrгла, smemo tem gotovejše pričakovati, ker so se nepostavnosti kar kupoma vršile. Tako je bil na primer „Zwergvereiner“ Perné voljen v volitveno komisijo in pozneje tudi v občinski odbor dasiravno sam niti aktivne volilne pravice néma.

Izvolite, da še jedenkrat te osebe omenimo. Vemo da bode nekoč nevoljni, češ, da temu človeku preveliko čast delamo, ker se toliko z njim pečamo. In tudi prav imate. A nehoté se nam vrivajo nekatere opazke, katere izraziti je vendar naša želja.

Denes, ko se tako rado govori o pomirjenji strank, ko samo ministerstvo v tem smislu deluje, se nam jako čudno zdi, da pri nas ravno en učitelj, ko se jih je siloma vtaknilo v državno sukno — največ zdražbe dela, se povsod meša in intrigira, ter dosledno s tem politična nasprotja zdatno poostruje. Tukaj smo dolgo časa še precej mirno živeli, tudi politična nasprotnika sta prijazno drug z drugim občevala, in če se bode v prihodnje najbrže razmere veliko na slabše obrnile, je to edina zasluga tega učitelja.

Naj bi se res tega možanca zavrnilo tje, kjer ga dolžnosti vežejo, k njegovemu poklicu, k učenju mladine, politiko bodo uže oni opravili, ki ga prav za prav plačujejo. Poročevalci vaši v Vrtovčevi slavnostnej „besedi“ so bili nekoliko površni, ker nijso mladih nadarjenih moči niti omenili. Gospodičine Lekanova, Kobalova in Bleierjeva so nas z neko pri prvih nastopih in tako mladih močéh redko sigurnostjo in neustrašljivostjo kar osupnile. Isto tako sta gg. Planinec in V. Dolenc, tudi nove moči, svojej ulogi kaj dobro izvršila.

Da je bilo tu pa tam še kaj nedovršene, kdo bi se temu čudil, a vse to se da s pridno vajo popraviti in imeli bomo take diletante, kakor malo kje po Slovenskem. Konečno se gospé Špornovej iskreno zahvaljujemo za blagovoljno sodelovanje.

hena. Narobe, neporedna detca nahajala so jih tako velika, da so često dražila Jucko, kadar je sedela zamišljena na pragu, rekoč: „Gledite, Jucka nekaj šepče sebi v ušesa!“

Ali to nij bila istina. Ona nij ničesar sebi šepetala v uho, nego je promišljala, in mislila je tako-le: Moj Bog, ali dobodem jaz soproga? — A kedaj? — In koga? —

Iz tega se vidi, da bi se bila ona prav rada omožila; bila je namreč one vrste deklet, katera se silno rada zaljubljajo, in pogledavala je vse mladeniče po vasi nekako zaljubljeno in se jim sladko nasmihávala. Vaški dečki so bili jeden kakor drugi nemilostivi, in so se radovali, da mogó nagajati siroti Jucki. Oni so sedali poleg nje na klop, so z njo kramoljali, jej časi cvetlic donášali, in — jedva je ona začejala misliti: „ha, tega sta mi dala Bog in sreča!“ — uže je namenjenik obrnil jej hrbet, in nij prišel do tretje hiše, ko se je na ves glas jel krohotati.

„Judita, Judita, ti zdaj uže nijsi dete“, rekel jej je gospod župnik, ko je bila pri njem na izpovedi — „ti si uže dekle za mo-

žitev, zatorej nij prav, ako še postopaš brez dela sem ter tja in imaš zmenke z dečkami, kakor sem videl onega dne“. — Take so bile gospoda župnika besede. In kadar sam gospod župnik velí, da je dekle uže za možitev, čemu bi dakle še dlje pomišljala?!

Zdaj je pričela ob nedeljah hoditi na ples. Ali nobeden deček se nij rad menil za njo. Kajti, prvi vzrok je bil vendar le-ta: nje nogó so bile podobnejše sračjim, nego dekliškim. In kakó bi jej bilo moči po taci nogah plesati?! A druga nepovoljnost: vsak količkaj večji plesalec bi bil imel počeniti, kadar bi se bil hotel zasukati s pritlično plesalko ter bi jo objel okolo pasú.

To je stalo Jucko dovolj sôlz, in tudi staremu Štuki nij bilo po volji, da za njega hčerko ne mara nobeden vaških mladeničev.

„Veš kaj, Jucka, ná dvajsetico in kupi si plesalca“, takó jej reče oča neko nedeljo popoldan ter jej res dá novo dvajsetico. Vendar to se je godilo na skrivaj, da mati nij videla, ker bi bila sicer rekla: treba jej

plesalca! — leskovka jej pristoji, ne plesalec, ker nij, kakeršna so druga dekletca.

Toda Jucka je prejela dvajsetico in dvajsetica jej je pomagala za prvi hip.

„Greš-li z menoj plesat koló, ako ti dadem le-tó?“ vpraša Jucka zalega mladeniča v modrem svilenem jopiču, kateremu ne vémo pravega imena, ker so ga imenovali vsi Sorbét. Sorbét — sladák je! — je malo pomišljaj. On je bil kvartač prve vrste in v taci lepah čednostih poseben vrstak — baš včeraj je zabil zadnji novčič, zatorej nij dolgo premišljeval, nego kar dejal: „I, bodi si!“

Ko so zágódlí godci, stopi Sorbét poleg Jucke v koló in tako sta plesala, da se je koló drugič obrnilo. Zdaj začne Sorbét živahnejše poskakovati in z nogama cepetati, ali po nesreči se mu nogó zamedó med Juckine, ki se zvrne na zemljo, kolikor je — kratka.

Velik smeh!

Sorbét nij bil človek, ki umeje tajnosti hraniti zá-se; skóraj je znal vsakedo v vasi, zakaj je v nedeljo sukal se Sorbét z Jucko.

Z Dunaja 19. septembra. [Iz viren dopis.] Organi raztepane ustavoverne stranke so uže dalje časa svetu oznanovali, da tudi mej konservativci nij óne sloge ki je potrebna, ako hoče kaka stranka kompaktno in vspešno delovati v parlamentu.

Ustavoverna stranka je notorično brez vse organizacije, in, kar je za njo najhujše, dezorganizovala se je sama. Njeno pogubno gospodarstvo, njen potencirani „švindel“ zadel jej je smrtni udarec. In ako njeni korumpirani listi še vedno hoté svetu dopovedati: „oprons nous le déluge!“ jim tega pač noben resno misleč človek ne bode verjel, in trdno se smemo nadejati, da zdaj še le se bo uresničile óne besede Depretisove: „es wird besser werden“. Znano je iz življenja, da nesrečen uničen človek zavida drugim, da se jim bolje godi, nego li njemu. Vse ga jezi, in najrajši bi ves svet potegnil soboj v propad. Zato so tudi naši judovski časniki trobili mej svet, da v konservativnej stranki nij sloge.

Včeraj še je njih glava „Neue fr. Presse“ dala si od nekega polskega Benjamina telegrafovati iz Lvova, da se poljski poslanci ne udeležé konferencije, h katerej je grof Hohenwart povabil konservativce vseh barv; stara „Presse“ pa je z óno neumnostjo, ki je officioznim listom prirojena, to budalost, skovano se ve da v redakciji slaboznane dunajske vlačuge, ponatisnila.

Najboljši dementi te vesti pa je faktum, da so se Poljaki udeležili konferencije konservativcev, ki se je včeraj obdržavala v Hohenwartovem stanovanji. Navzočni so bili pri tej konferenciji, kakor je „Vaterland“ direktno zvedel, sledeči gospodje poslanci: Grof Hohenwart, baron Gödl-Lannoy, knez Aloiz Liechtenstein in Lienbacher od desnega centra; dr. Rieger, Zeithammer in dr. Gregor od češke narodne stranke; vitez dr. Grocholski in knez Czartoryski od Poljakov; knez Julij Lobkovic in grof Clam-Martinic od konservativnega češkega plemstva.

Sklenilo se je sledeče: Cela desnica se udeleži kot velika organizovana stranka parlamentarnega življenja; ta organizacija se bode javila s tem da se zedinijo stalni komiteti posameznih klubov desnice.

Torej: cela konservativna stranka nastopi v bodočem parlamentu kot kompaktna solidna grupa in ustavaški listi morajo videti za nje žalosten fakt, da je vse njih ščuvanje, vse njihovo prizadevanje bilo zastoj. In tako se kruši kamen za kámenom od óne sleparske stavbe, ki so jo judje, obrezani in krščeni, zidali na pesek, in iz novega se kaže resnica, da pravo in pravica — fundamentum regnorum — končno vendar vedno zmaga. Dolg boj, hud boj je bil, zato pa se smemo zmage tembolj veseliti, ker bode trajna.

O zlostanji na ljubljanskej gimnaziji je po vašem listu poročal i tukajšnji „Vaterland“ precej obširno. Ta list se zadnji čas sè Slovenci posebno mnogo peča in vsako važnejšo stvar sè Slovenskega svojim bralcem javlja. Želeti je torej, da bi Slovenci ta list, ki je zanje gotovo tembolj važen, ker v nemškem jeziku križ dela črez račune nemčurjev in svetu Slovence v pravem svitu kaže, podpirali, kajti sami si ne moremo vzdržavati nemškega lista. Da bode o Slovencih vedno prave date podajal, za to nam je porok Slovenec, ki sedi v njegovej redakciji, in ki razmere na Slovenskem gotovo stokrat bolje pozna, nego kateri si bodi Hans, ki svojo neumnost in hudobnost dunajskim prepeličarjem po grošu prodaja.

Domače stvari.

— (Poslavljenje.) C. kr. deželni šolski nadzornik g. Anton Klodič v Trstu, znani slovenski pisatelj, je — kakor smo uže poročali v svojem nedeljskem listu — od cesarja prejel zaradi svojih velicnih zaslug za šolstvo red železne krone 3. vrste, in z njim dedno viteško plemstvo. G. J. Revelante, direktor koperskemu učiteljsišču, prejel je viteški križ Franjo-Josipovega reda.

— (Umor in samoumor.) V nedeljo zjutraj se je hipoma razširila po Ljubljani vest, da je sluga pri kranjskem deželnem odboru umoril svojega sina in sebe. Njegova dekla, ki je prišla zjutraj iz cerkve, je našla sobo, kjer je stanoval Hofman sè sinom, zakleneno. Trkala je, a zama. Jelo jo je skrbeti in šla je po ključavničarja, da je odprl vrata. Strašen prizor! Na vratih je bil obeshen štiriletni s'n, a na kljuki za obleko obsteni je visel Hofman. Oba sta bila uže mrtva. Deček je bil močno opraskan, kar dokazuje,

da se je branil okrutnemu očetu. Obe trupli so prenesli v mrtvašnico. Hofman je bil še le 43 let star, uže dvakrat vdovec, in pripoveduje se, da bi se bil zopet rad oženil, ali da ga dotična ženska nij marala. To je baje uzrok temu groznemu činu.

— (Pogreb unesrečenega g. Nollija) v soboto je bil sijajen in velikanski. Ljudstva je umršega toliko spremilo na pokopališče, da se še uvrstiti nij moglo. Krasne vence je darovala prostovoljna požarna straža, ki je šla v paradi za pogrebom in delavsko društvo, čegar udje so se tudi pogreba udeležili, vsak noseč v roki lep šopek. Čitalniški pevci so zapeli nagrobnice žalostinke. Sijajen pogreb je kazal, koliko sočutja je vzbudila nesreča, ki je zadela Nollijevo rodbino.

— (Šolski početek.) S 1. oktobrom t. l. se začne kot navadno novo šolsko leto na c. k. pripravljavnici za učiteljska izobraževališča v Dolini. Učenci in učenke se vpisujejo celi tekoči mesec.

— (Izgubil se je) Pavel Kotnik v Loži; šel je dné 23. prejšnjega meseca na Javornik, a od tedaj se nij prikazal še nikjer.

— (Otroci zažigalci.) V dolenjih Toplicah poleg Novega mesta so se Jožef Bucharjevi otroci, ki so bili sami doma, igrali dné 8. t. m. z žveplenkami v šupi za senó. Šupa se vname, in zgori z vsemi gospodarskimi poslopji in letošnjimi pridelki vred. Škode je požar prouzročil za 2000 gld., a zavarovan je bil samo neznamen znesek.

— (Požar) je nastal 16. t. m. v Tschinklovej sušilnici za cikorijo v Grosupljem poleg Ljubljane. Srednji del sušilnice je pogorel in škode je za 1500 gld. Požar je postal po ne previdnosti.

— (G. Jož. Beraz,) glasovit mož za najdenje studenčnih žil, pride prve dni meseca oktobra iz Monakovega na Štajersko. Kdor hoče zanesljivo poizvedeti predno začne studenec ali štepih kopati, ali bode zadel na vodo, naj se posluži ove prilike, ter obrne do podpisane.

Dr. Ipavec v Št. Jurji na južnej železnici.

— (Cesar) je farnej cerkvi v Frauheimu daroval 250 gold. da poplača stavbeni svoj dolg.

— (200 centov sena zgorelo) je posestniku Antonu Lostreku v Hotinji vasi.

Kedor mu nij htel verjeti, a tudi kedor mu je verjel, vsakomu je kazal dvajsetico.

Vsa okolica se je zatorej posmehivala ubogej Jucki, katero je to usrdilo na toliko, da se je zakléla, ka ne pride nikdar več na plesišče. In storila je po svojej besedi!

Vendar je še nij minula sladka misel o možitvi. „Če so mi dali oča dvajsetico, da si poiščem plesalca, dobodem od njih tudi mošnjo dvajsetíc, da si najdem dobrega mladeniča, kateri bode z menoj živel, in kadar naju blagoslové gospod župnik ter me ženih odvede domóv, me ne bode osramotil, kakor me je oni rokovniški Sorbét.“ Takó je zdaj mislila v sebi Jucka, in uže se je odmenila, da pové svoje misli in želje óči o prvej priliki.

A, žal! tudi tukaj se jej je zmedel račun. Oča jej umrè na naglem, prej, nego je imela priliko, da se z njim ozbiljno pomeni o svojej bodočnosti ter mu odkrije, kar jej teži srce.

Sedaj, naravski, na možitev nij smela niti misliti; oblekli so jo v črno obleko, na glavi je nosila črno ruto v znamenje tožnosti. Ali, ko je minulo leto dnij ter ko jej je bilo moči

iti na ples kupávat plesalcev, je bila uže pre-razborita in uvidela je, da to ne gre.

Nje mati je v tem letu zapravila vse imenje in ves pénez, kar ga je pokojni Križ (zdaj več ne pristoji, da bi ga imenovali Ščuko), prigospodaril in prištedil. Vse je mati popíla in pognala Bog zna kakó in s kom! Take matere se navadno ne brigajo za svoje otroke, — tudi Križka nij marala za svojo hčer. Hiše, se vé, nij bilo moči zapijančevati, niti prodati, niti zadolžiti, ker je bila uže z davna prepisana na Juckino imé.

Poleg nje hiše je imel gospodarstvo svoje Sava Zrnič. Le-tá je bil, kakor se more reči, res lep, brdak in okreten človek, da-si ne baš premlad. Poleg vsega tega je imel jedno veliko napako, in ta je bila, da se nij htel — ženiti, kar je vzbujalo mnogim vaškim dekletcem otožnost. Sava je bil gospodar, da malo taci: razven krasne hiše je imel tri velíke vinógrade, sadnih vrtov, pólja, lepíh kónj, — vsega je bilo dovolj, toda on samec brez očeta in matere, tudi brez bratov in sester.

Zakaj se neki Sava Zrnič nij htel že-

níti? Temu vprašanju odgovarjamo kratko: ker je bil zeló izbírčen in mu nobedno dekletce nij bilo po godi. Vsaka je imela svojo napako: pri jednej mu nijso bile po volji óči, pri drugej nos; ta mu je bila predebela, ona presuha; jedna je bila premajhena záuj, druga prevelika; ta je preveč mirna, ona preveč živahna. Na takšen način se je obotavljal od leta do leta, in časih se je uže samemu videlo toliko izbírhanje brezpametno, kajti, mislil si je, če takih čakaš, ne oženiš se nikdar; in kakšno ti je sedaj življenje, samotarenje, kakor posekano drevó si!

Niti v pogovore se nij često spuščal z dekletci, ker je o vsakej menil: ta me hče uloviti. In, za Boga, v tem je imel po nekoliko prav!

Največjo svojo pozornost je skóraj obračal na sosédinjo: našo Jucko. On je namreč mislil: takšna spaka res ne sme domisljati si, da jo vzame kedó za ženo, kakó bi se zategadelj drznila gledati za takšnim mladeničem, za takšnim gospodarjem, kakoršen sem jaz.

(Dajje prih.)

Kupico užgali so tabakarji, seno je bilo zavarovano.

— (Obsojen) je bil v Celji hlapec Anton Sloga zaradi ubojstva na 6 let v težko ječo, viničar Filip Kristofič pa zavoljo požiga tudi na 6 let.

— (O letini) na Štajerskem ima „Sl. Gospodar“ iz Središča sledeče poročilo: Lanskó jesen je pri nas bil večen dež. Mogli smo le malo zimine pod zemljo spraviti. Spomladi je zimina lepo kazala in tudi ugodno odvela. Vendar pšenico je brž potem povodenj poškodila in megla izpila tako, da nam je dala zrno, ki je bolj kuminu podobno, kakor pa pravej pšenici. Opomniti imam, da je pšenica še ovega itak slabega zrna prav malo dala; le na bolj hribovskih legah bilo je boljše. Pšenice je tedaj malo in še ta je od više slaba. Rž je tudi daleč ostala za srednjimi pridelki. Mlatitev nič ne zda. Montagnska moja rž se je zopet boljše obnesla, kakor navadna. Zima njej je menje škodila in je spomladi bolje obrastla. Prve dni meseca julija se je pogosto megla kadila ter je ziminam močno bila škodljiva. Oves, jetmen in grahorica kažejo lepo zrno, a malo ga je, komaj za srednjo letino dosta. Koruze in krompirja zavoljo deževja in mrazovja dolgo nijsmo mogli posaditi, sedaj pa pogrešamo uže 2 meseca zdatnega dežja tako, da stoji polovica koruze brez štročja, krompir pa kaže le malo gomolja. Dobro obdelani in gnojeni vinogradi obetajo jako lepo branje, ker je vreme ugodno, slabi vinogradi so pa prazni. Letos bodo tedaj enkrat vrli vinogradarji plačani, kar uže več let nij bilo. Kajti zadnja leta so slabo obdelani in negojeni vinogradi dajali več in boljšega vina. Toče, hvala Bogu, do sedaj nijsmo imeli.

Listnica uredništva. G. J. L. v Lokvi. Poslanega ne moremo priobčiti; s priobčenjem bi razžalili dotično društvo, o čegar odboru vi pišete preveč razžaljivo. Sicer naj bode stvar pri kraji.

Dunajska borza 22. septembra.			
(Izvirno telegrafično poročilo.)			
Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	67	gld.	85
Enotni drž. dolg v srebru . . .	68	„	80
Zlata renta . . .	81	„	10
1860 drž. posojilo . . .	126	„	—
Akcije narodne banke . . .	826	„	—
Kreditne akcije . . .	263	„	25
London . . .	117	„	60
Srebro . . .	—	„	—
Napol. . .	9	„	35 1/2
C. kr. cekini . . .	5	„	60
Državne marke . . .	57	„	70

Loterijske srečke.

V Trstu 20. septembra: 27. 50. 59. 86. 90.
V Linci 20. septembra: 1. 51. 7. 60. 52.

Zahvala.

Vsem čestitim prijateljem in znancem, od katerih smo prejeli premnogo dokazov srčnega sočutja vsled nesreče in smrti nepozabljivega nam uda rodovine naše, gospoda

Gottharda Nollja,

izrekamo prisrčno zahvalo. Isto tako zahvaljujemo se živo slavnemu pevskemu zboru čitalnišnemu za prelepo ginljivo petje, slavnemu društvu požarne straže ljubljanske, in slavnemu delavskemu izobraževalnemu društvu za veličastni sprevod pokojnega uda svojega, dalje dariteljem brezštevilnih krasnih vencev in šopkov, ter vsem, ki so tako mnogobrojno spremili pokojnega na pokopališče.

V Ljubljani, dné 21. sept. 1879.

(437) Žalujoči ostali.

Praktikant ali učenec

se sprejme precej v prodajalnici z blagom za obleko R. Miklauc-a v špitalskeji ulici v Ljubljani.

(439—1)

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Štev. 5834.

(436—1)

Razpis

3 oziroma 5 deželnih ustanov, in več mest za plačujoče učence na deželni vinogradni in sadjerejski šoli na Slapu pri Vipavi.

Na deželni vinogradni in sadjerejski šoli na Slapu pri Vipavi z dveletnim podukom je za prihodnje šolsko leto, ki se prične dné 1. novembra t. l., izpraznenih troje, oziroma petero deželnih ustanov v letnem znesku po 120 gld.

Pravico do teh ustanov imajo ubogi sinovi kranjskih kmetovalcev, ki so vsaj 16 let stari, čvrstega zdravja, lepega vedenja, in ki so z dobrim vspehom dovršili vsaj ljudsko šolo, ustanove se ne izplačujejo na roko, ampak dotični dobivajo za to hrano, stanovanje in poduk v šoli.

Dalje je izpraznenih več mest za plačujoče učence, kateri plačujejo po 120 gld. na leto za hrano in stanovanje, in po 20 gld. šolnine na leto.

Sprejmó se tudi redni vnanji učenci, ki plačujejo po 20 gld. šolnine na leto, in sicer za pol leta naprej.

Prošnjiki naj lastnoročno slovensko pisane prošnje do

15. oktobra 1879

če mogoče osebno izročé vodstvu deželne vinogradne in sadjerejske šole na Slapu.

Prošnjam je dodati rojstveni list ter pričevalo o čvrstem zdravju, lepem vedenju, ter

Št. 27. septembra: Avgust Erism, v rožnih ulicah št. 27, mrtvo rojeno dečko moškega spola.
Št. 18. septembra: Antonij Jerič, petici v flotijanskim ulicah št. 38, mrtvo rojeno dečko moškega spola.
Št. 20. septembra: Martin Franc, učenikar, 60 let, na mestnem trgu št. 1, za mrtdom.
Št. 15. septembra: Magdalena Hutar, gostiška 71 let, za mrtdom. — Marija Verdenber, kajžarja žena, 35 let. — Janez Gradisar, gostac, 72 l., za pljučnico.

Št. 16. septembra: Marija Šmon, gostiška, 50 let, za omekanjem možganov.
Št. 17. septembra: Ana Črnjivec, gostiška, 35 let, za potrdno mrtlico. — Marija Sever, gostiška, 75 let, za razsedenjem krvi.
Št. 18. septembra: France Mazovec, delavca sin, 2 leti 6 mes., za kataram v črevesu. — Gotthard Noll, kleparski pomočnik, 28 let, je umrli.
Št. 19. septembra: France Mahovc, delavec, 28 let, za mrtdom.

Št. 21. septembra: Pri sinu: Grof Lippo iz Gracca, Dr. Volk iz Vipave. — Rumbauer. Pri materi: Gregorio iz Dunaja, Savieh iz Sarajeva. — Landvogt, Diem, Mayer, Frisch iz Dunaja. Pri bavarškem dvoru: Müller iz Ljubljane. — Zvezlikar iz Štajerja. — Uranic iz Trsta.

o dovršenej ljudski šoli. Prošnjiki za ustanove morajo predložiti tudi ubožne liste, prošnji za plačujoča mesta pa zavezno pismo gledé vzdržavanja.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, dné 16. septembra 1879.

Javna zahvala.

Podpisani izreka vsem svojim prijateljem v Zatičini, kakor tudi ondornim prebivalcem sploh, srčno hvalo za ves čas svojega bivanja v Zatičini izkazano mu prijaznost in ljubezen. Posebno pa se zahvaljuje za pazljivost in prijateljstvo, katero so mu prijatelji pri njegovem odhodu v Kostanjevico izkazali. Bog vas živi!

V Kostanjevici, dné 18. septembra 1879.

(438)

Rajko Samsa, c. k. uradnik.

Gospica,

zmožna slovenskega, nemškega, angleškega in francoskega jezika, želi podučevati v teh jezikih, tudi v vseh predmetih ljudske šole. (427—6)
Več o tem pové opravništvo „Slov. Naroda“.

Deželna vinogradna in sadjerejska šola

na Slapu pri Vipavi, prične svoje novo šolsko leto s 1. novembrom; tudi se bode za to leto pozneje nekaj izpraznenih deželnih štipendij razpisalo.

Natančnejša poročila se dobivajo pri podpisnem vodstvu. (417—3)

Vodstvo deželne vinogradne in sadjerejske šole na Slapu.

Temeljita pomoč vsem, ki so v želodci ali trebuhu bolni.

Ohranjenje zdravja

naslanja se večjim delom na čiščenje in snaženje sokrovce in krvi in na pospeševanje dobrega prebavljenja. Najboljše za to sredstvo je

dr. Roza

življenski balzam.

Življenski balzam dr. Rozov odgovarja popolnem vsem tem zahtevam; isti oživi vse prebavljanje, nareja zdravo in čisto kri, in truplo dobi svojo prejšnjo moč in zdravje zopet. Odpravlja vse težko prebavljanje, osobito gnjus do jedi, kislo riganje, napetost, bljevanje, krč v želodci, zaslinjenost, zlato žilo, preobteženje želodca z jedili itd., je gotovo in dokazano domače sredstvo, ki se je v kratkem zaradi svojega izvrstnega uplivanja obče razširilo.

1 velika sklenica 1 gld., pol sklenice 50 kr.

Na stotine pisem v priznanje je na razgled pripravljenih. Razpošilja se na frankirane dopise na vse kraje proti postnemu povzetju svote.

Veselošpotovalni g. Fragner!

Prosim vas udano, pošljite mi za priloženih 18 mark zopet „dr. Rozov življenski balzam“. Ta balzam je prav posebno sredstvo zoper gnjus do jedi, shujšanje, in ako se ne more spati. Ljudje, nad kojimi so uže obupali zdravniki, postali so po tem „življenskem balzamu“ zdravi in krepki. Prosim za takojšnje priposlanje.

V štovanju vam udani H. Stolzenberg.

Loos-Heinersdorf poleg Müncheberga 14. avg. 1875.

Svarjenje!

Da se izogne nečim napakam, zato prosim vse p. n. gg. naročnike, naj povsodi izrečno dr. Rozov življenski balzam iz lekarn B. Fragner-ja v Pragi zahtevajo, kajti opazil sem, da so naročniki na več krajih dobili neuspešno zmes, ako so zahtevali samo življenski balzam, in ne izrečno dr. Rozovega življenskega balzama.

Pravi

dr. Rozov življenski balzam

dobi se samo v glavnej zalogi izdelovalca B. Fragner-ja, lekarna „k črnemu orlu“ v Pragi, Ecke der Spornergasse Nr. 205—3.

V Ljubljani: G. Piccoli, lekarna; Jos. Svoboda, lekarna. V Novem mestu: Dom. Rizzoli, lekarna. V Kameniku: Jos. Močnik, lekarna.

Vse lekarnice in večje trgovine z materialnim blagom v Avstro-Ogerskeji imajo zalogo tega življenskega balzama. Isto tam:

Pragska občna domača maz,

gotovo in izkušeno sredstvo za ozdravljenje vsacega prisada, rane in otekline, à 25 in 35 kr. av. v.

Balzam za uho.

Skušeno in po mnogih poskusih kot najzanesljivejše sredstvo znano, odstrani naglušnost, in po njem se dobi tudi popolno uže zgubljen sluh. 1 sklenica 1 gld. a. v. (240—8)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.